

Strefa Ruchu

- 8 Od Paderewskiego do Boreyki.
120 lat Filharmonii w Warszawie
Magdalena Dziadek
- 14 Henryk Wojnarowski:
Chór powinien słyszeć, co dzieje się wokół
Jacek Marczyński

Festiwal Auksodrone, koncert „Pokolenie 1951: Eugeniusz Knapiak”, 7 listopada 2021 roku, fot. Paweł Stelmach

Relacje

- 16 3xP! Pokora, Pokolenie,
Pianohooligan
Magdalena Stochniol
- 17 W orbicie Paderewskiego
Małgorzata Komorowska
- 18 Barok BAROK *Barok*
Bartłomiej Gembicki
- 19 Spragnieni wrażeń
Maciej Krawiec
- 19 Pokonkursowe refleksje
i garść wspomnień
Józef Kański
- 20 Kobiety uciekają od Tatr
Jacek Marczyński
- 21 Tragiczny los
niewinnego człowieka
Leszek Bernat
- 22 Salieri znów otruł Mozarta
Jacek Marczyński

Zagranica

- 23 Życie wewnętrzne trubadura i tuby
Tomasz Biernacki

Prezentownik

- 25 Świąteczne upominki
poleca zespół #

Wydawnictwa

- 29 Potęga wirtuozerii
Dariusz Marciniszyn
- 30 Minkowski, Spyrès i reszta świata
Jacek Hawryluk
- 31 Skromna *Halka*
w nowym brzmieniu
Jacek Marczyński
- 31 Jazz wirtuozowski
Witold Paprocki
- 32 Niech żyje Ikona!
Piotr Mika
- 32 Niezwykłe trio
Maciej Krawiec
- 32 Zgodnymi głosami
Katarzyna Ryzeł
- 33 Synchroniczne duety
Wioleta Żochowska
- 33 Czarodziej nastrojów z gitarą
Mateusz Borkowski
- 34 Muzyka w czasach zarazy
Witold Paprocki
- 34 Populäre Grammophon
Piotr Mika
- 35 Muzyczne śledztwo
z Leonardem w tle
Mateusz Borkowski

Rozmowa

- 36 Patrick Fournillier:
Najważniejsze, by nie ucierpiała muzyka
Paweł Riess

Swoboda Ruchu

- 43 Dwa fortepiany Maciejewskiego
Joanna Derenda-Łukasik
- 45 Żeleński do odkrycia.
Nieznane dzieła kompozytora
Ireneusz Trybulec

Od redakcji

- 4 Historia magistra vitae est
Daniel Cichy
- 5 Aktualności
- Felieton
- 48 Kto śpiewa, dwa razy się modli
Andrzej Babecki
- Z Archiwum R
- 48 Duchowa Narodowa
Katarzyna Ryzeł
- Rekomendacje
- 49 Wydarzenia muzyczne
poleca redakcja
- Łapanie za słowa
- 50 Pierwszy melodramat
nowoczesnej Europy
Michał Bajer

Od redakcji

Stopka

Fot. Bartek Barczyk/PWM

HISTORIA MAGISTRA VITAE EST

 Daniel Cichy

Niespełna miesiąc temu najważniejsza w Polsce estrada filharmoniczna obchodziła jubileusz 120-lecia istnienia. Odbył się uroczysty koncert, publiczność dopisała, a artystyczne zespoły – orkiestrę i chór – poprowadzili wybitni dyrygenci, byli i obecni dyrektorzy: Antoni Wit, Jacek Kasprzyk i Andrzej Boreyko. Dobór repertuaru w większości nie budził zastrzeżeń, choć jak na prawdziwą gałę przystało, nie obyło się bez kontrowersji. Bo oto, obok bezdyskusyjnych arcydzieł Karola Szymanowskiego, Witolda Lutosławskiego i Krzysztofa Pendereckiego, postawiono nowy efekt muzycznej wypowiedzi Jana A.P. Kaczmarka, który – delikatnie mówiąc – znacząco kontrastował z partyturami trzech mistrzów.

Przyglądając się historii instytucji, jej zawiłym losom naznaczonym światowymi wojnami, personalnym rozszadom, ale i niekwestionowanym artystycznym sukcesom, trudno oprzeć się wrażeniu, że jak w lustrze odbijają się tu dzieje muzyki polskiej ostatnich dziesięcioleci. I nie myślę tylko o prezentowanym repertuarze, wybieranych dziełach, prawykonywanych kompozycjach i ważnym towarzyszeniu melomanom w muzycznych świątkach i abonamentowej codzienności. Widać tutaj przecież rozmaite środowiskowe tarcia, dyskusje między kompozytorskimi frakcjami i przeciąganie estetycznej liny, kłótnie o to co narodowe i kosmopolityczne, o miejsce polskiej muzyki względem światowej, spory publiczności i buntury załogi, a nawet narodowościowe konflikty. Do tego trzeba dodać niełatwe konteksty społeczne i skomplikowaną sytuację polityczną, które wiązały się niejednokrotnie z koniecznością dyplomatycznego rozmasowywania napięć i rozpaczliwymi próbami oddzielenia świata muzycznej sztuki od twardej rzeczywistości.

Lektura świetnego szkicu o dziejach Filharmonii Narodowej Magdaleny Dziadek – siłą rzeczy skrótowego i ledwie dotykającego wielu interesujących wątków, mogłaby być dla nas wszystkich lekturą pożyteczną, a znana, choć nieużywana zbyt często w praktyce tytułowa łacińska sentencja wyznaczać współczesnym strategię postępowania. W świetle środowiskowych wstrząsów, których jesteśmy w ostatnich miesiącach i tygodniach świadkami, warto bowiem korzystać z doświadczeń minionych, ku przestrodze analizować wydarzenia historyczne, uczyć się na błędach innych.

Sztuka karmi się sporami, inspiruje buntem, często zasada się na prowokacji – to oczywistość. Artystyczne i personalne wybory szefujących Filharmonii Narodowej również tego dowodzą. Ile razy szacowne mury słyszały gwizdy niezadowolonych, okrzyki zdeustowanych, stukot składających się krzesel i trzask zamykanych drzwi po dynamicznych wyjściach z sali tych oburzonych? Ile razy na łamach prasy nawoływano do repertuarowej rebelii w imię albo muzyki narodowej, albo międzynarodowej awangardy? Bywały momenty estetycznego zażenowania – i to w bardzo niedalekiej przeszłości. Nie uniknięto też politycznych nacisków. Ważne jednak, aby pamiętać, że w każdym sporze (a nawet niewinnej estetycznej dyskusji), w każdej – jak pisze autorka – „wojnie”, istnieje cienka granica, po przekroczeniu której trudno powrócić do *status quo*, do dawnych relacji i niegdysiejszych przyjaźni. Środowisko muzyczne nie jest potęgą. Osoby dbające o najwyższe wartości artystyczne, zainteresowane sztuką wyrafinowaną, te, które ją tworzą i na różny sposób – organizacyjny, naukowy, towarzyski, finansowy – wspierają, są mniejszością. Tym bardziej dbajmy o wzajemny szacunek i bądźmy wobec siebie szczerzy. Mimo różnych stanowisk estetycznych, pozycji artystycznych, a nawet poglądów politycznych. Doświadczenie Filharmonii Narodowej, ale przecież także innych instytucji i środowisk, pokazuje, że łatwiej burzyć, niż budować. —

Cytat numeru:

Mnie interesuje
ZESPÓŁ na poziomie
EUROPEJSKIM

--Kazimierz Kord do Henryka Wojnarowskiego

ruch
muzyczny

#24 2021 rok LXV

Dwutygodnik poświęcony muzyce poważnej
i życiu muzycznemu założony w 1945 roku

Redaktor naczelny
Daniel Cichy

Redaktor prowadzący
Daniel Cichy

Sekretarz redakcji
Maciej Kucharski
maciej_kucharski@pwm.com.pl

Zastępca redaktora naczelnego
Festiwale, koncerty
Krzysztof Stefański
krzysztof_stefanski@pwm.com.pl

Muzyka dawna
Karolina Kolinek-Siechowicz
karolina_kolinek-siechowicz@pwm.com.pl

Dominika Micał
dominika_mical@pwm.com.pl

Muzyka współczesna, książki, płyty
Michał Mendyk
michal_mendyk@pwm.com.pl

Teatr muzyczny
Jacek Marczyński

Redaktorzy seniorzy
Józef Kański, Olgierd Pisarenko

Sekretariat
Katarzyna Dubiel
redakcja@ruchmuzyczny.pl

Dyrektor artystyczny
projekt graficzny
Marek Knap
marek.knap@asp.waw.pl

Studio graficzne
Natalia Cyrankiewicz, Andrzej Swat (prepress)

Redakcja i korekta
Maria Konopka-Wichrowska

Internet
Mateusz Ciupka
mateusz_ciupka@pwm.com.pl

Wydawca
Polskie Wydawnictwo Muzyczne
al. Krasińskiego 11a, 31-111 Kraków
Oddział w Warszawie
ul. Fredry 8, 00-097 Warszawa
pwm@pwm.com.pl

Druk
Drukarnia Akapit sp. z o.o., Lublin
Nakład: 1200 egz.

Czasopismo patronackie wydawane na zlecenie
Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych,
a w tekstach przyjętych do publikacji zastrzega sobie prawo dokonywania
skróć, poprawek stylistycznych, zmian tytułów i śródtytułów.
Za treść reklam redakcja nie odpowiada.

Redakcja czynna od godz. 10.00 do 15.00

Adres
ul. Fredry 8, 00-097 Warszawa
tel.: +48 885 860 332
email: redakcja@ruchmuzyczny.pl
www.ruchmuzyczny.pl

 ruchmuzyczny
 ruchmuzyczny
 RuchMuzyczny

Kontakt telefoniczny w sprawie prenumeraty:
12 422 70 44 wew. 183 lub 885 860 336 (Jakub Stankiewicz),
mail: prenumerata@pwm.com.pl

„Ruch Muzyczny” jest dostępny dla niewidomych
informacje na www.defacto.org.pl